

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Hooglede Grote Stadenstraat

Hooglede, West-Vlaanderen

Projectcode 2024K377

NOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

PROEFSLEUVENONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Rune Van Caenegem, Ruben Vergauwe, Pieter Laloo

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	3
INLEIDING	4
1. PROJECTBESCHRIJVING	5
1.1 Beschrijvend gedeelte	5
1.1.1 Administratieve gegevens	5
1.2 Herneming resultaten archeologienota (OE-id. 31 533)	8
1.2.1 Impactbepaling	8
1.2.2 Archeologienota	9
1.3 De onderzoeksopdracht	10
2. PROEFSLEUVENONDERZOEK	12
2.1 Werkwijze & uitvoering	12
2.1.1 Deponering	12
2.2 Assessmentrapport	16
2.2.1 Bodemopbouw	16
2.2.2 Vondsten, sporen en structuren	20
2.2.3 Staalname en conservatie	24
2.2.4 Datering, interpretatie en discussie	24
2.3 Besluit	25
2.3.1 Beantwoorden onderzoeksvragen archeologienota	25
2.3.2 Verwachtingen na proefsleuvenonderzoek	26
BIBLIOGRAFIE	53
BIJLAGEN	55

INLEIDING

De nota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande uitbreiding van een landbouwbedrijf langs de Grote Stadenstraat te Hooglede (West-Vlaanderen). De totale oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 15 552 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als landbouwgebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site. Een gedeelte van het plangebied valt binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten (op basis van voorafgaand archeologisch onderzoek). Echter in realiteit is het gedeelte dat binnen de grenzen van het huidige projectgebied valt nooit archeologisch onderzocht.

De archeologienota, opgesteld door Ruben Willaert nv, bestond uit een bureauonderzoek (2024K274) en een landschappelijk bodemonderzoek (2024J130). In het programma van maatregelen werd opgenomen dat er verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem diende uitgevoerd te worden in het westen van het projectgebied. In de zuidwestelijke zone is tijdens het landschappelijk bodemonderzoek een verstoord bodemarchief waargenomen. In de noordelijke zone wordt, vanwege de aanwezige kelders, uitgegaan van een reeds vergraven bodemarchief. Ook ter hoogte van de kleine ingrepen zoals het transfolokaal, nieuwe inrijlaan en het biobed tussen de loodsen wordt vanwege de beperkte oppervlakte van deze ingrepen verder onderzoek als weinig zinvol ingeschat. Het Agentschap Onroerend Erfgoed onderschreef de onderzoeksresultaten en het daaruit voortvloeiend advies (OE-id. 31 533).

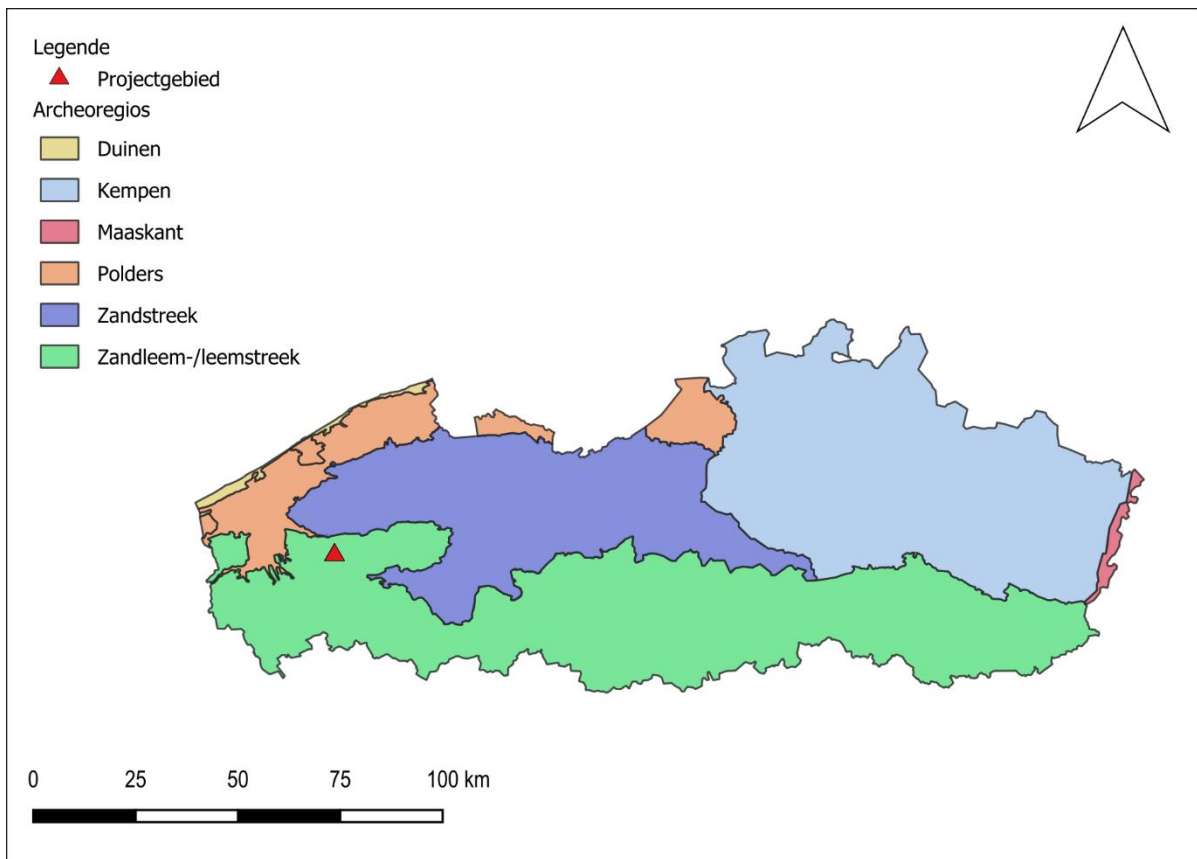
Ruben Willaert nv werd aangesteld om het vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefsleuvenonderzoek, uit te voeren (2024K377). Deze tekst behelst het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek en vormt de basis voor het programma van maatregelen, waarin een advies wordt geformuleerd naar vrijgave toe.

1. PROJECTBESCHRIJVING

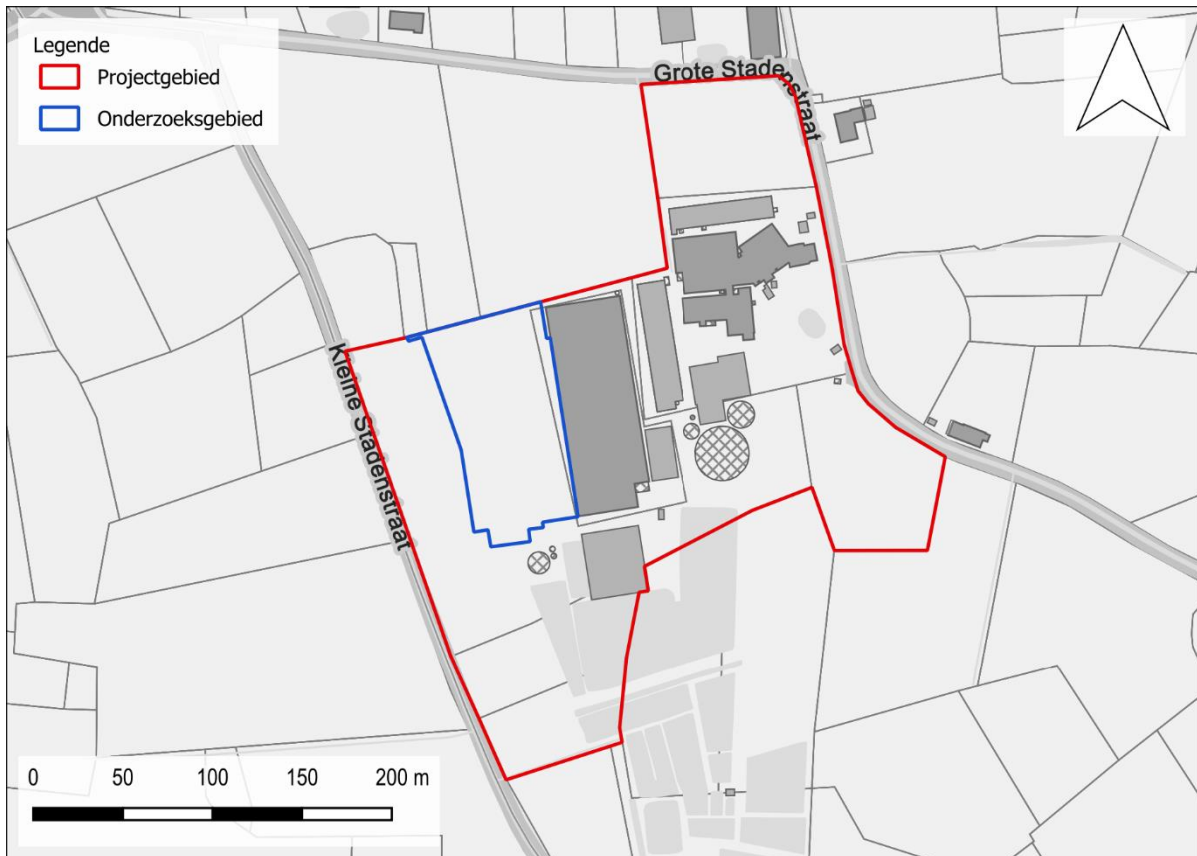
1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

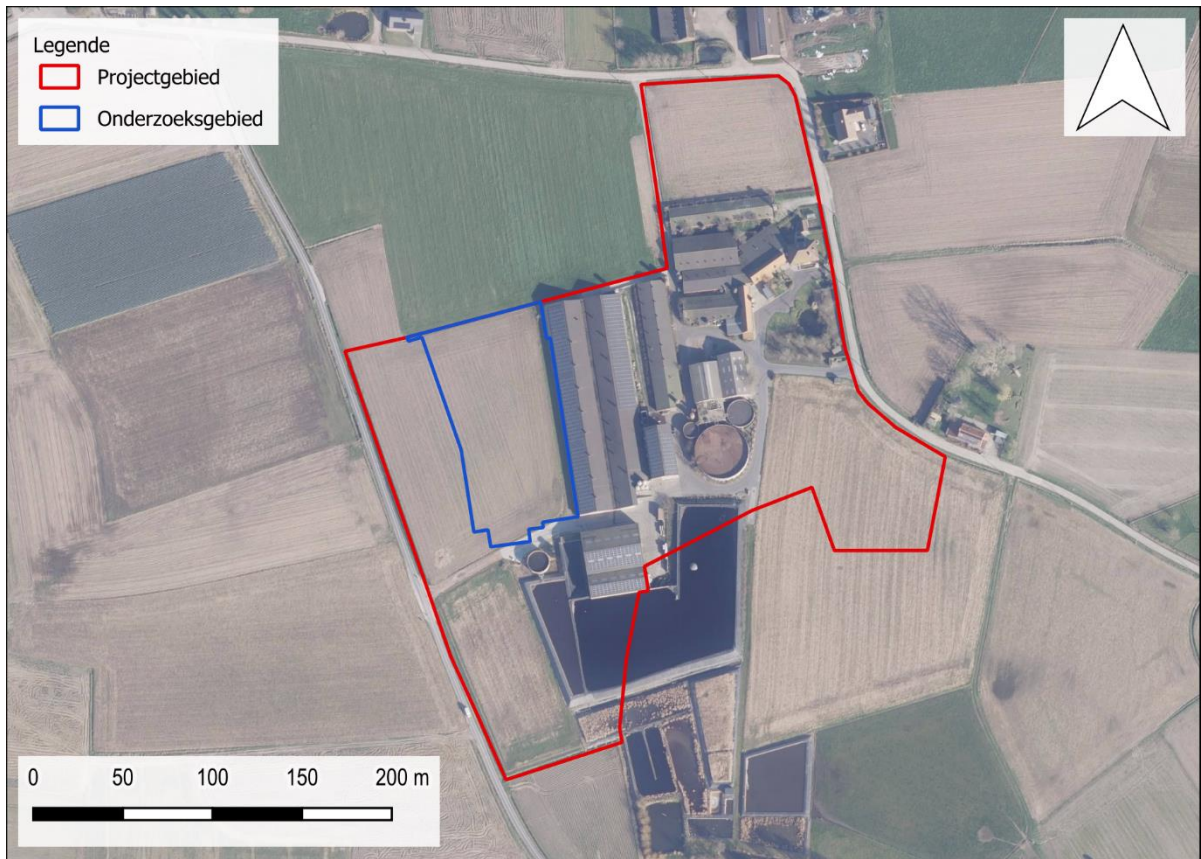
PROJECTCODE	2024K377	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 56186	Y ₁ : 186404
	X ₂ : 56282	Y ₂ : 186541
KADASTER [HOOGLEDE]	Afd. 1, Sectie D, Perceelnr's 811N, 811M Figuur 2	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1, 2 & 3	
BETROKKEN ACTOREN	Pieter Laloo (erkend archeoloog), Rune Van Caenegem (archeoloog RTS), Ruben Vergauwe (bodemkundige)	
BEGIN EN EINDDATUM VELDWERK	10/12/2024	

Figuur 1: projectgebied weergegeven op de archeoregiokaart (Bron: Geopunt)

Figuur 2: Projectgebied en onderzoeksgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

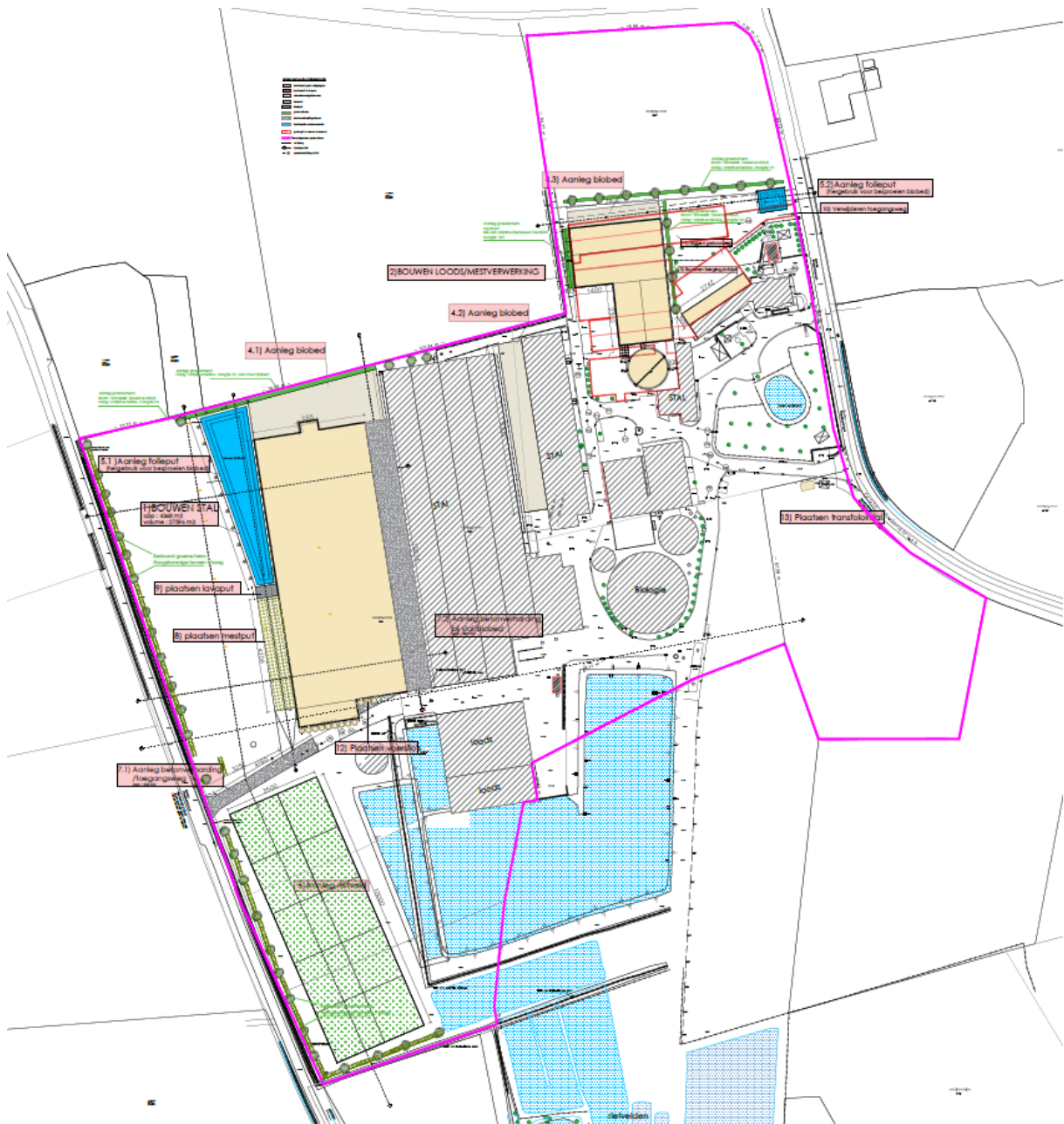

Figuur 3: Projectgebied en onderzoeksgebied weergegeven op meest recente orthofoto van België (Bron: Geopunt).

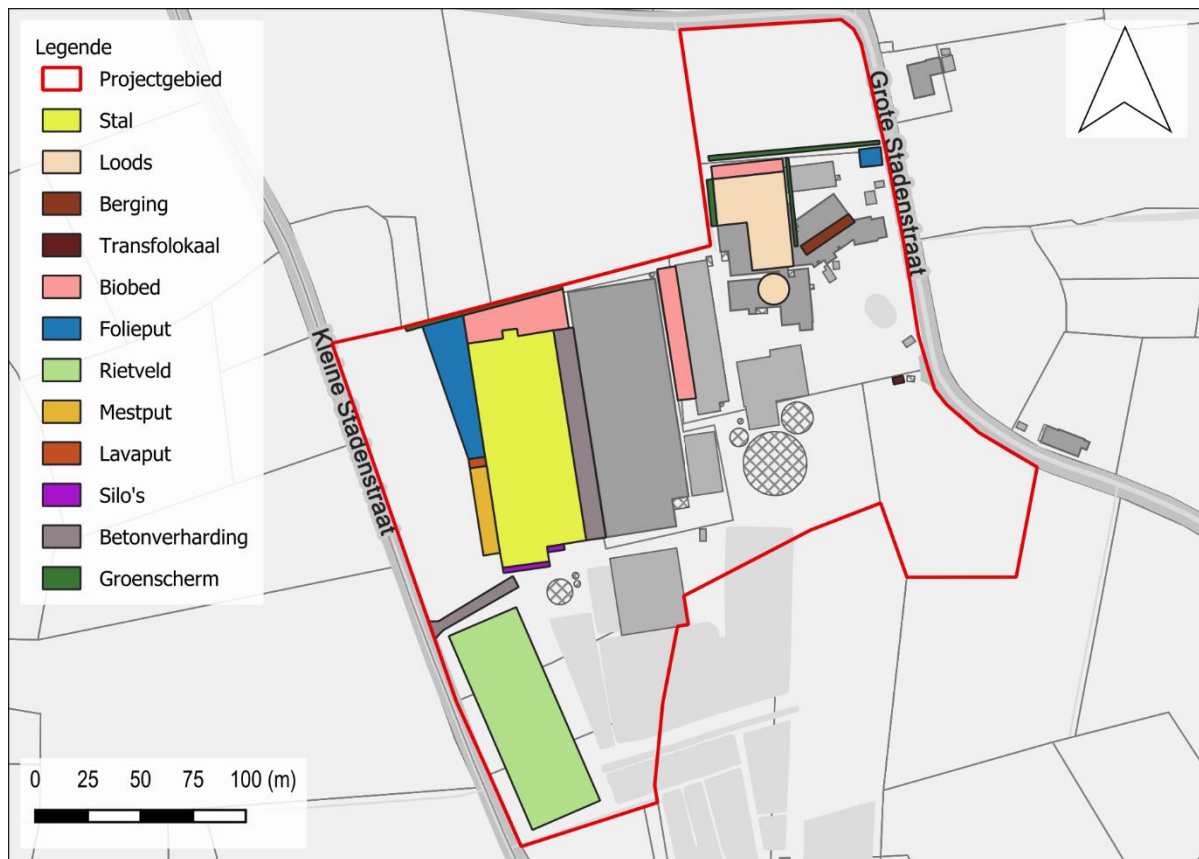
1.2 Herneming resultaten archeologienota (OE-id. 31 533)

1.2.1 Impactbepaling

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Grote Stadenstraat 9 te Hooglede. De geplande ingrepen omvatten de bouw van een nieuwe loods en silo in het noorden van het terrein, de bouw van een nieuwe stal en berging, het aanleggen van meerdere folieputten en bezinkingsputten, de installatie van biobedden en een rietveld. Alles samen beslaan de geplande werken een gecombineerde oppervlakte van ca. 15 552 m². In het kader van de geplande bouwwerken in het noorden van het plangebied wordt de aanwezige infrastructuur over een oppervlakte van ca. 2920 m² gesloopt. De gebouwen in deze noordelijke zone zijn onderkelderd.

Figuur 4: Geplande werken (Bron: Opdrachtgever).

Figuur 5: Synthese van de geplande werken weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2.2 Archeologienota

Onderstaande tekst werd integraal overgenomen uit de synthese van de bekrachtigde archeologienota (Debouck 2024, p. 35-36; OE-id. 31 533):

“Het centrum van Hooglede is gelegen op een oost-west gerichte heuvelrug die de scheiding vormt tussen het IJzer- en Mandelbekken. Het onderzoeksgebied is gelegen ten westen van deze heuvelrug waar deze wordt ingesneden door de vallei van de Zarrenbeek en haar zijtakken. Het onderzoeksgebied bevindt zich op een hogere uitloper die zowel in het noorden, oosten en westen omsloten door een waterloop en moet dan ook aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende jager-verzamelaars. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een bodems weer die bestaan uit matig droge tot droge, lichte zandleem. Deze goed gedraineerde en relatief makkelijk bewerkbare bodems moeten ongetwijfeld ook gunstig geweest zijn voor vroege landbouwers. Teneinde de bodemopbouw en bewaringskansen te evalueren werd reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd in regulier traject op de terreinen die op heden in gebruik zijn als akkerland in het westen en zuidwesten van het plangebied. Hierbij werden verschillende zaken vastgesteld. In het zuidwestelijke terreindeel (BP5-6-7) werd vastgesteld dat het bodemprofiel reeds was verstoord. In het westelijke terreindeel (BP1 tem 4) werd in hoofdzaak een profiel waargenomen waarbij de ploeglaag direct rust op het onverweerde moedermateriaal. Er werden aldus in geen van beide zones bodemhorizonten waargenomen die gunstige bewaringsomstandigheden suggereren met betrekking tot artefactenzones. Daarnaast kan gesteld worden dat de kans op kenniswinst bij verder onderzoek, in eender welke

vorm, op het zuidwestelijke terreindeel minimaal is. Op het cartografische materiaal is te zien dat het plangebied op ruime afstand ten westen van het historische centrum van Hooglede gelegen is. Verder richting het westen bevindt zich het centrum van Staden. Op de Ferrariskaart is te zien dat er in het noorden van het plangebied, ter hoogte van de huidige bebouwing, een hoeve aanwezig is die bestaat uit 3 gebouwen. De overige delen van het onderzoeksgebied zijn weergegeven als akkerland. Het 19e -eeuwse kaartmateriaal geeft een gelijkaardig beeld waarbij de hoeve weergegeven op de Ferrariskaart duidelijk te herkennen is. Tijdens WOI komt de omgeving binnen de Duitse logistieke zone te liggen. Doorheen het grondgebied van Staden en Hooglede wordt de Flandern II-Stellung uitgebouwd die deel uitmaakt van de nieuwe Duitse doctrine van 'verdediging in de diepte'. Binnen de orthofotosequentie is te zien dat het aanwezige landbouwbedrijf stelselmatig uitgebreid wordt doorheen de decennia. Op het beeld van 2021 is te zien hoe er op het zuidwestelijke terreindeel grondwerken aan de gang zijn. Meer dan waarschijnlijk kan het verstoorte bodemprofiel en -archief dat er is waargenomen tijdens het landschappelijk bodemonderzoek hieraan gekoppeld worden. 36 In de ruime omgeving van het plangebied zijn reeds enkele archeologische onderzoeken uitgevoerd. Direct ten zuiden van het plangebied werd reeds een archeologische prospectie uitgevoerd. Hierbij werden echter enkel een handvol perceelgreppels uit de moderne periode in kaart gebracht. Dit lijkt een wederkerend beeld voor het overgrote deel van de reeds uitgevoerde proefsleuvenonderzoeken. Algemeen gesteld werden hierbij voornamelijk resten van (sub-) recente landindeling in kaart gebracht en relictten die gekoppeld kunnen worden aan WOI. Dit betreft enerzijds loopgraafsegmenten zoals deze aangetroffen aan de Kleine Veldstraat en impactkraters die gekoppeld kunnen worden aan de offensieven in de laatste fasen van de Grote Oorlog. Daarnaast zijn ook nog meerdere cartografische indicatoren gekend van laatmiddeleeuwse hoeves met walgracht. De CAI maakt ook melding van de toevalsvondst van een gepolijste vuurstenen bijl, hetgeen indicatief is voor menselijke aanwezigheid tijdens het neolithicum”.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Op het zuidwestelijke perceel is verder onderzoek niet langer zinvol. Hier is het bodemarchief duidelijk verstoord. Ook ter hoogte van de noordelijke zone wordt, vanwege de aanwezige kelders, uitgegaan van een verstoord bodemarchief. Voor het westelijke perceel hebben de landschappelijke boringen aangetoond dat er geen verwachting is inzake in-situ bewaarde artefactensites maar een proefsleuvenonderzoek mogelijk wel nog kan leiden tot kenniswinst.

1.3 De onderzoeksopdracht

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.” – CGP 4.0; p. 28

Na een uitgebreide bureaustudie (2024K274) waarbinnen historische, cartografische (o.a. Universiteit Gent), geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld naar het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, en het landschappelijk bodemonderzoek (2024J130) kan geconcludeerd worden dat tot op heden onvoldoende informatie gegenereerd is om de mogelijke impact van de verkaveling op een eventueel archeologisch vondsten- en sporenbestand aan te tonen.

Uit bovenstaande onderzoek kan immers niet met zekerheid gesteld worden dat er een, goed bewaarde, archeologische site aanwezig is. De aanwezigheid en bewaringstoestand van mogelijke aanwezige sites kan enkel bevestigd worden door de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek.

Het geadviseerde onderzoek dient te gebeuren conform de bepalingen die reeds werden opgesteld in het Programma van Maatregelen van de reeds bekrachtigde archeologienota (Van Goidsenhoven 2024; OE-id. 31 533).

Doel van het proefsleuvenonderzoek is een inschatting maken van eventueel aanwezig erfgoed bestaand uit bodemsporen. Van belang bij het proefsleuvenonderzoek is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden (Van Goidsenhoven 2024):

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten zich ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?
- In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?
- Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen?
- Wat is de bewaringstoestand van de antropogene sporen?
- Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?
- Maken de oudere sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de oudere sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?
- Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
- Voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
 - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - Zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2. PROEFSLEUVENONDERZOEK

2.1 Werkwijze & uitvoering

Er werden vier werkputten aangelegd met een rupskraan met platte graafbak (\leftrightarrow 2 m) onder toezicht van de veldwerkleider. Hierbij werd licht afgeweken van het vooropgestelde puttenplan. In het oosten van het onderzoeksgebied is naast de stal een verharde weg aanwezig. Hierdoor werd de eerste sleuf wat naar het westen verplaatst. Verder kon het proefsleuvenonderzoek verlopen zoals beschreven in het programma van maatregelen (OE-id. 31 533). Er werd één kijkvenster aangelegd in werkput 3.

De proefsleuven hebben een totale oppervlakte van 807 m². Ten aanzien van het onderzoeksgebied (7602 m²) hebben de sleuven een dekkingsgraad van ca. 11%.

Het veldwerk vond plaats op 10 december 2024 in bewolkte omstandigheden. De rapportage van het proefsleuvenonderzoek vond aansluitend plaats. Het veldwerk werd geleid door een veldwerkleider met aantoonbare ervaring met betrekking tot het leiden van een archeologisch (voor)onderzoek in de (zand)leemstreek. De veldwerkleider werd geassisteerd door een assistent-archeoloog. De sleuven werden na afloop van het onderzoek opnieuw gedicht.

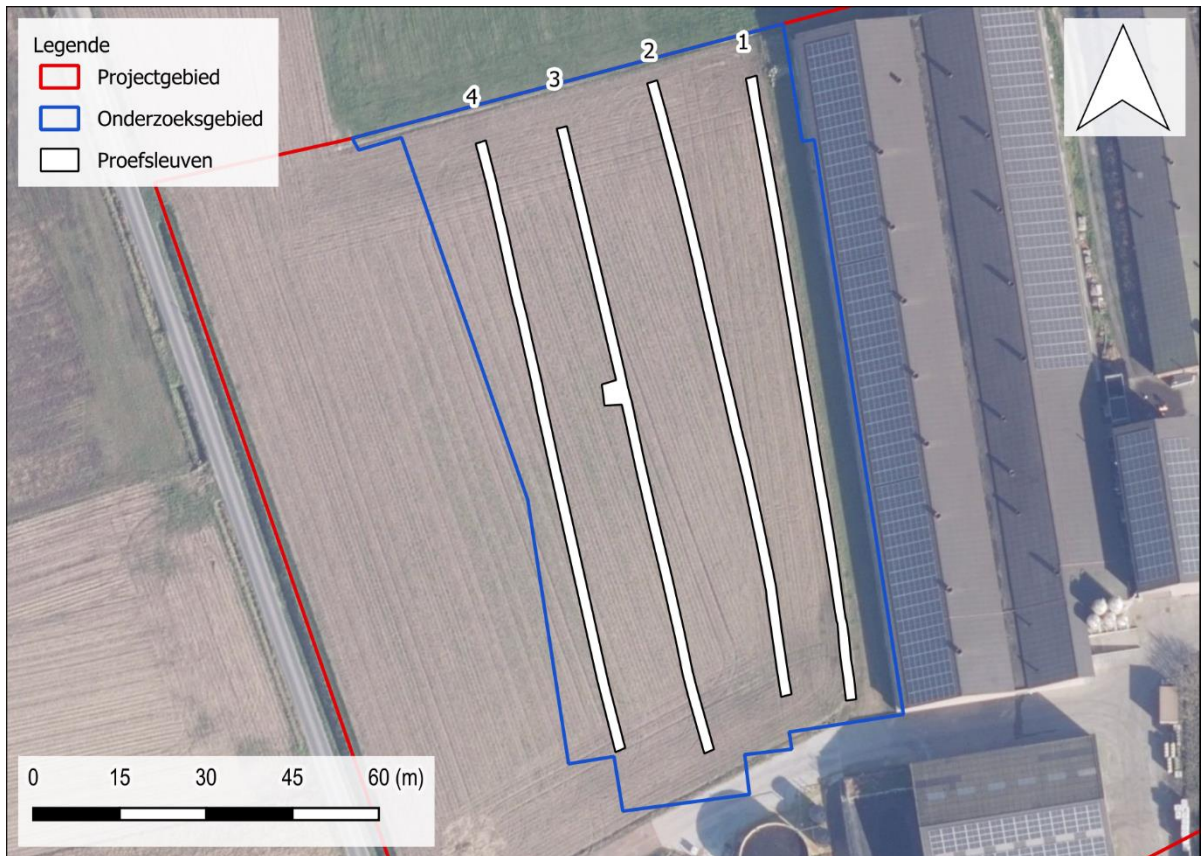
Alle opgetekende grondsporen, vlak- en maaiveldhoogtes, putomtrek en (bodem)profielen werden geregistreerd met een *Leica* GPS-toestel. De proefsleuven werden ook met dit toestel uitgezet. Alle sporen kregen een uniek spoornummer. Recente grondsporen werden ingemeten onder het spoornummer 999, natuurlijke sporen onder spoornummer 998. De sporen werden beschreven en gefotografeerd.

2.1.1 Deponering

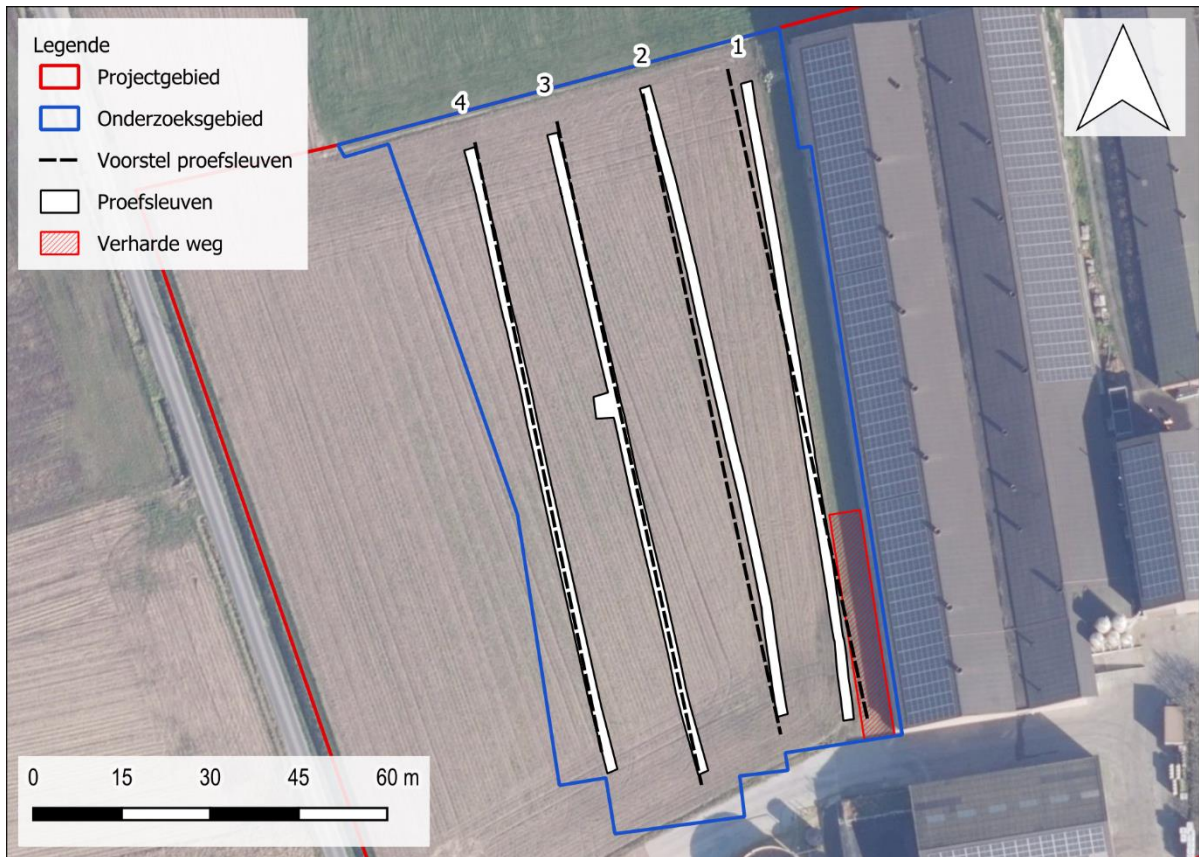
Er werden geen archeologische vondsten ingezameld tijdens het proefsleuvenonderzoek.

Figuur 6: aangelegde proefsleuven op het GRB (Bron: Geopunt).

Figuur 7: aangelegde proefsleuven op de meest recente orthofoto (Bron: Geopunt).

Figuur 8: aangelegde proefsleuven vs. de geplande proefsleuven en de verharde weg weergegeven op de meest recente orthofoto (Bron: Geopunt)

Figuur 9: terreinsituatie voor aanleg van de proefsleuven

2024K377 - Hoogledede Grote Stadenstraat
Sfeerfoto

Figuur 10: Aanleg van de proefsleuven

2024K377 - Hoogledede Grote Stadenstraat
Sfeerfoto

Figuur 11: Verharde weg ten oosten van de sleuven

2.2 Assessmentrapport

2.2.1 Bodemopbouw

2.2.1.1 *Werkwijze en strategie*

Er werden vijf putwandprofiel geregistreerd, gesitueerd over de verschillende werkputten. Daarnaast werd regelmatig de putwand opgeschoond om het archeologisch niveau te bepalen. Deze werden echter niet geregistreerd. Het overzicht van de profielen en de profielbeschrijvingen is te vinden in de bijlagen. De observaties uit dit profiel toont een aardkundige opbouw die in grote mate wordt bepaald door de recente verstoringshistoriek van het projectgebied. De waarnemingen uit het proefsleuvenonderzoek komen overeen met deze uit het landschappelijk bodemonderzoek.

2.2.1.2 *Referentieprofiel*

Putwandprofiel P3: In dit profiel worden 3 horizonten waargenomen. Aan de top wordt een relatief dik en homogeen donkerbruin pakket aangetroffen (H1), tot ca. 36 cm diep. Het is opgebouwd uit een licht zandleem en wordt hier geïnterpreteerd als de ploeglaag. Dit horizont ligt bovenop een bruin tot bruingrijs horizont (H2) dat zich kenmerkt door de ontwikkeling van kleur en structuur. Er zijn duidelijke sporen van bioturbatie (te herkennen als wortelgangen of biogallerijen) en toont een onregelmatige golvende ondergrens. Dit wordt geïnterpreteerd als een zogenaamde bruine B-horizont of een verwerings B-horizont (Bw). In de basis van het profiel wordt een homogeen beige tot beigebruin lichte zandleem aangetroffen. Dit wordt geïnterpreteerd als de moederbodem, opgebouwd uit eolische sedimenten uit het Weichseliaan.

Putwandprofiel P1: Putwandprofiel P1 heeft een gelijkaardige opbouw als profiel 3, met uitzondering van de top. Hier is duidelijk het maaiveld opgehoogd met ca. 54 cm. Dit komt overeen met horizonten H1 en H2. H3 vertegenwoordigd dan de oude ploeglaag, gevolgd door H4 die ook het Bw-horizont vertegenwoordigd. H5, ten slotte, is de moederbodem in de eolische afzettingen. H1 en H2 vertegenwoordigen hier dan dus een ophoging van het oorspronkelijke reliëf.

H1

H2

H3

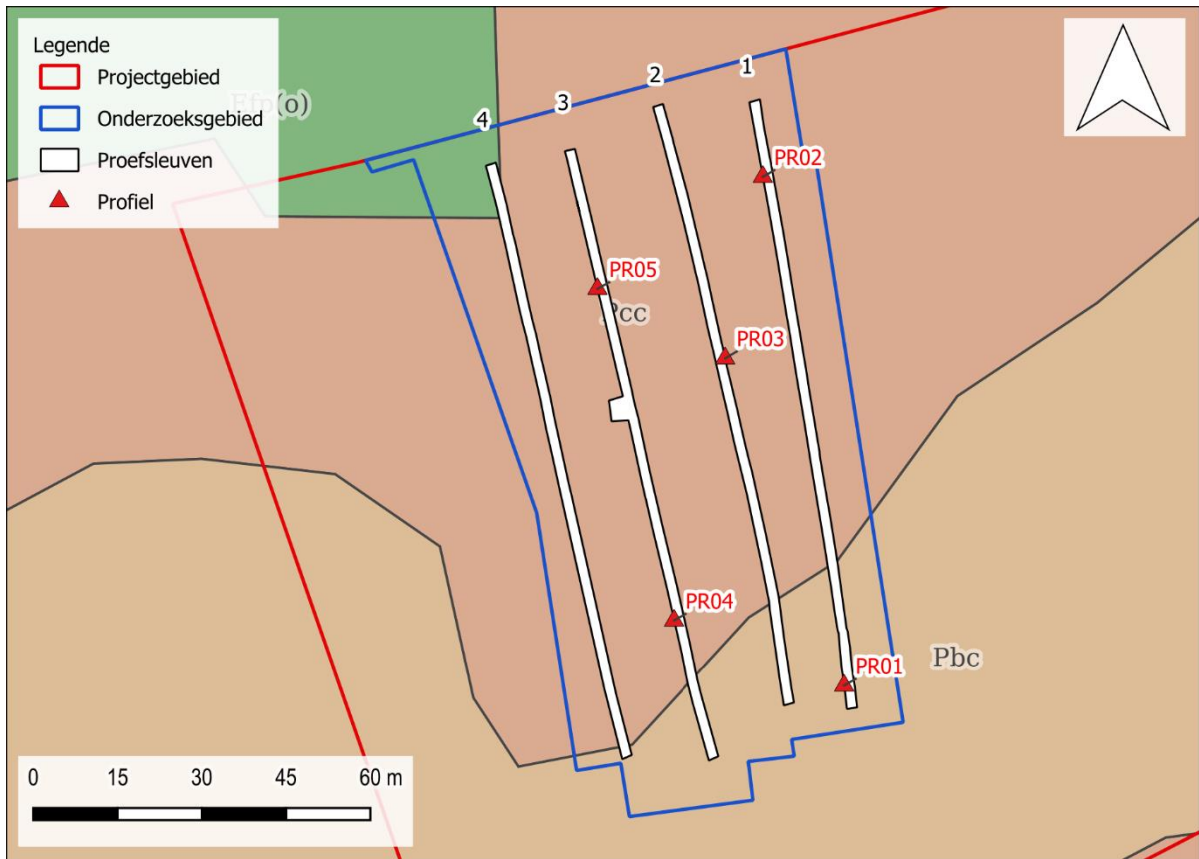
Figuur 12: Profiel 3.

Figuur 13: Profiel 1.

2.2.1.3 Datering en Interpretatie

De resultaten uit de profielen van deze fase van het proefsleuvenonderzoek sluiten aan bij de resultaten van de voorgaande fase. De oorspronkelijke bodemopbouw vertaalt zich in een zogenaamde 'bruine bodem'. Dit is een bodem opgebouwd uit een verwerings B-horizont, een ontwikkeling van kleur en structuur, onder de A-horizont. De top van de bodem vertoont duidelijke sporen van verstoringen en antropogene ingrepen, die lokaal zeer diep kunnen zijn, zoals blijkt uit profielen 2 en 5. In de bodem worden ook lokaal ophogingspakketten waargenomen, zoals bij profiel 1. In deze reliëfrijke omgeving is dit vermoedelijk een nivellering die gebeurde in kader van de ontwikkeling van de huidige boerderij.

Figuur 14: projectie van de profielen t.o.v. de bodemkaart (Bron: Geopunt).

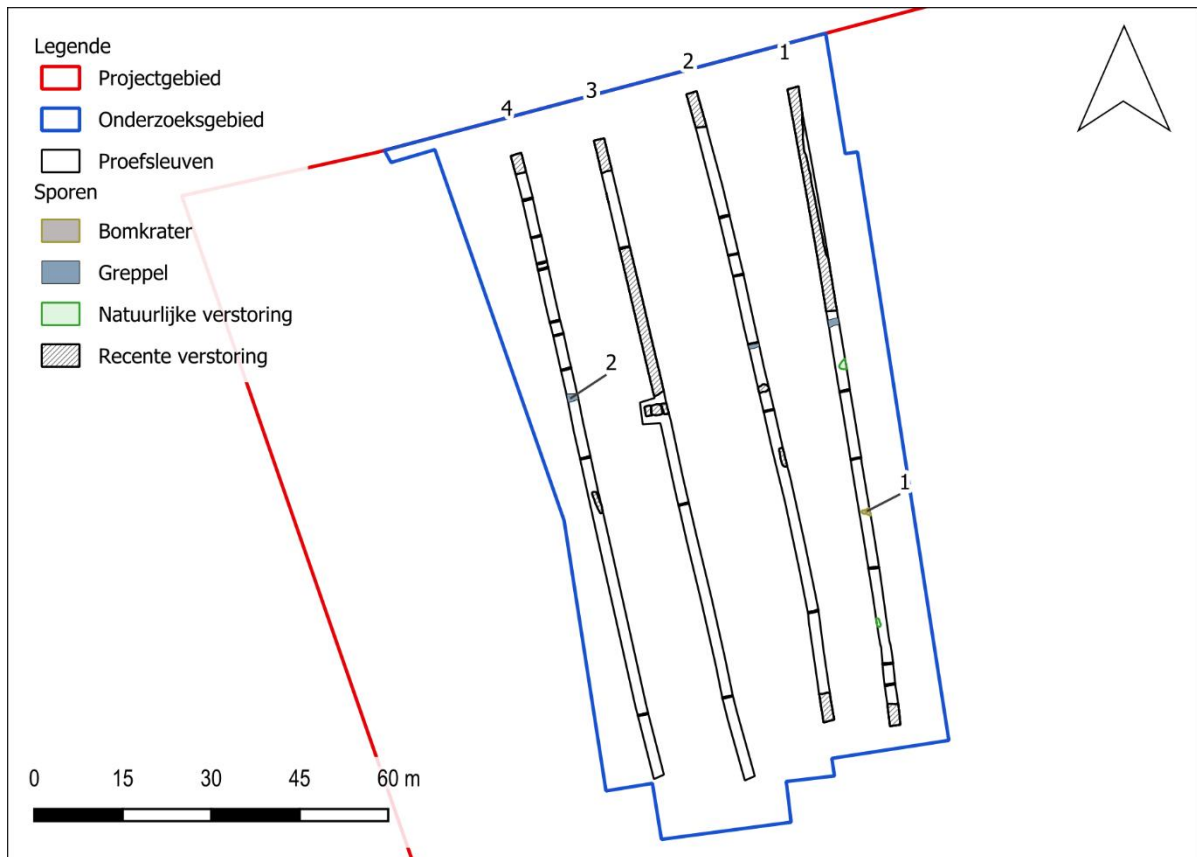
2.2.2 Vondsten, sporen en structuren

2.2.2.1 Algemeen

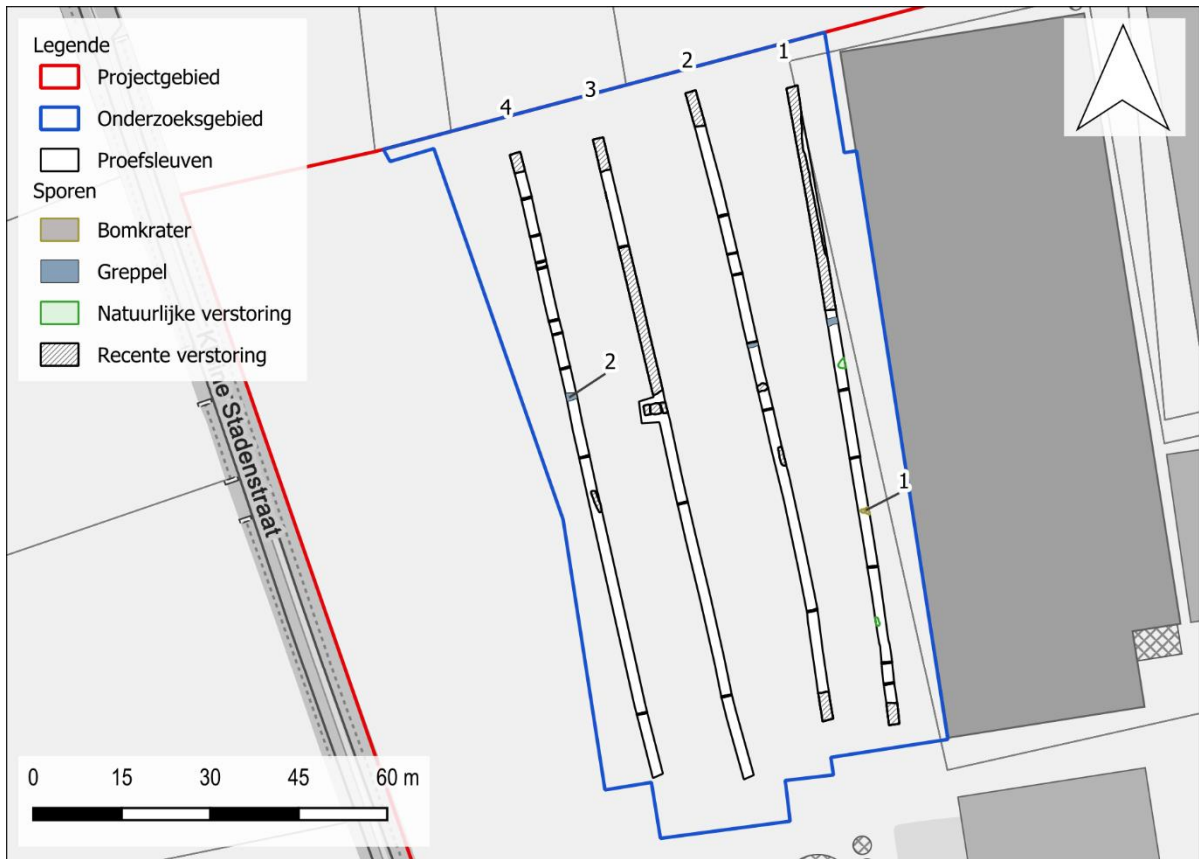
Het maaiveld binnen het projectgebied situeert zich tussen +20,7m TAW en +23,5 m TAW. Het terrein zakt duidelijk af richting het noordwesten. Het vlak binnen de proefsleuven werd aangelegd tussen +20,6 m en + 22,8 m TAW.

In totaal zijn er twee spoornummers uitgeschreven die geregistreerd werden in vlak. Er werden geen vondstnummers uitgeschreven. Verder werden verschillende recente sporen geregistreerd.

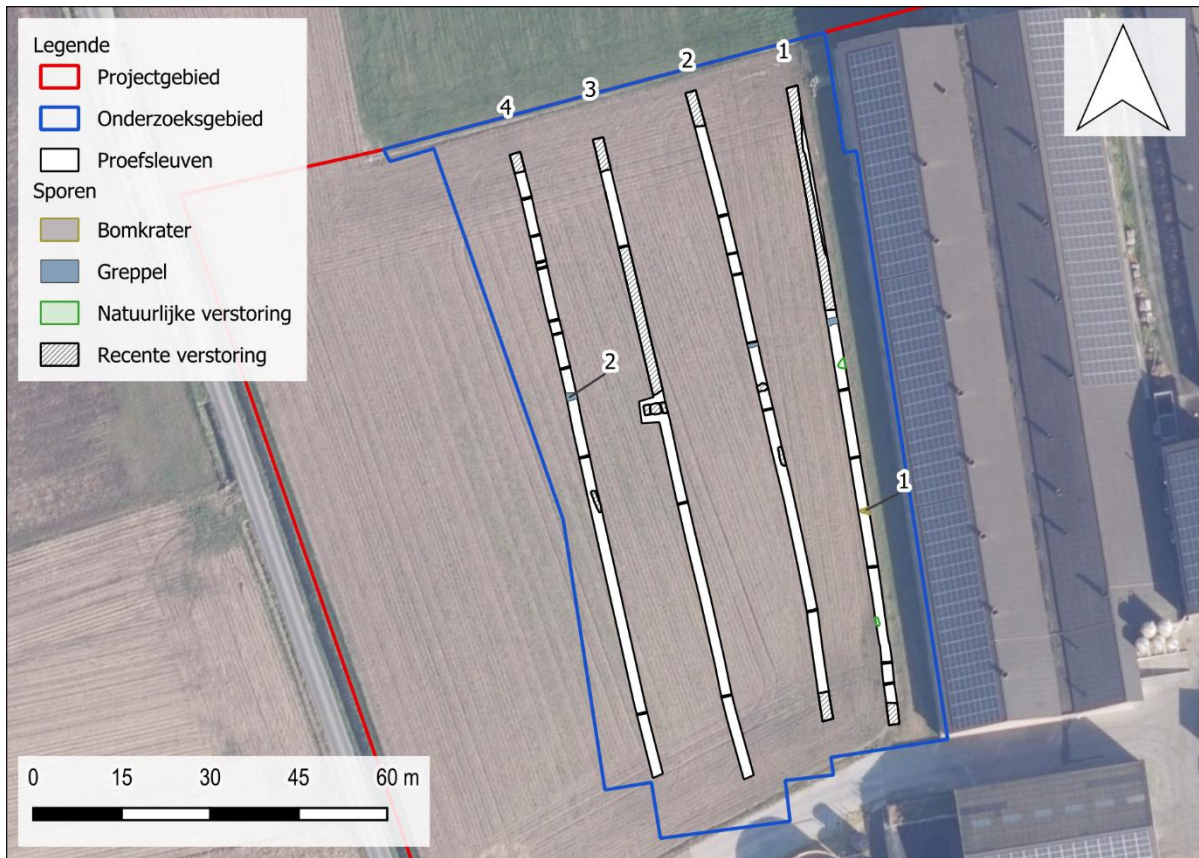
Hieronder wordt een algemeen overzicht gegeven van de aangetroffen sporen.

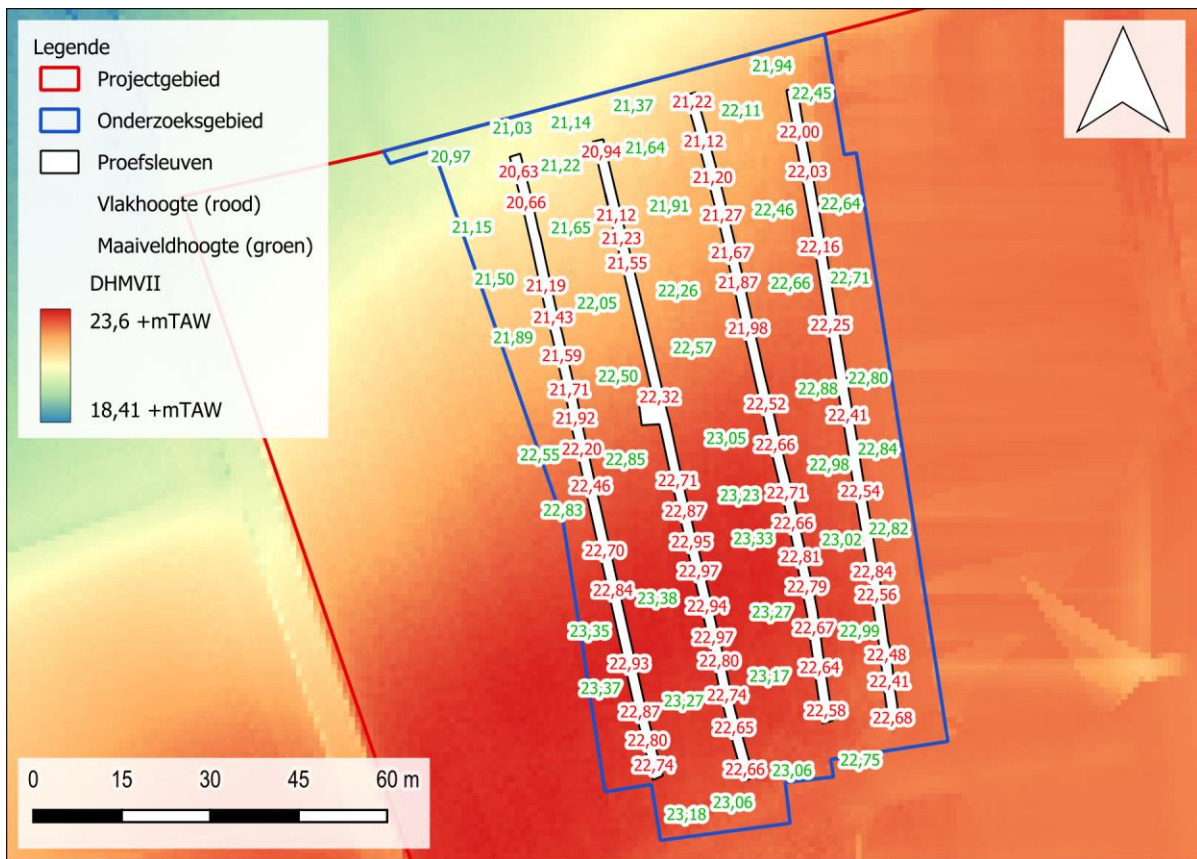
Figuur 15: allesporenkaart

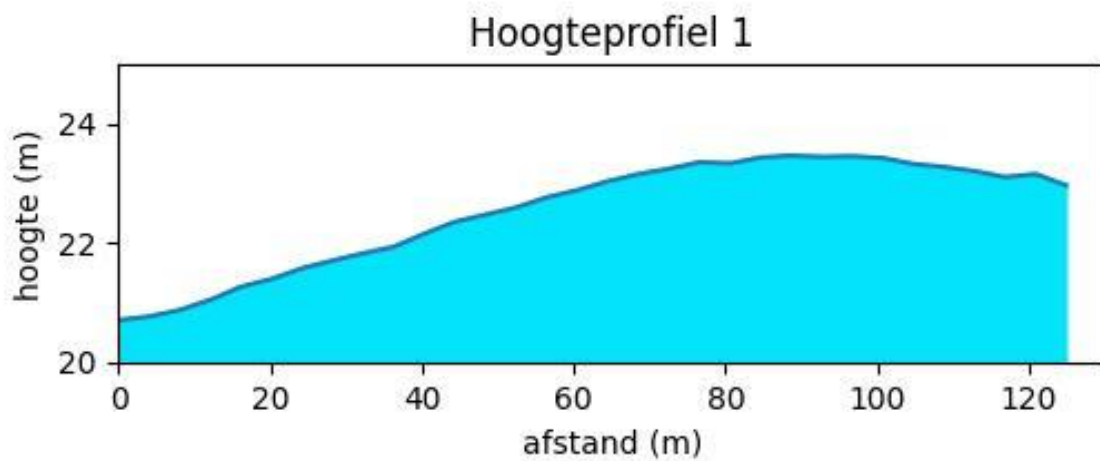
Figuur 16: allesporenkaart op het GRB (Bron: Geopunt).

Figuur 17: allesporenkaart op de orthofoto (Bron: Geopunt).

Figuur 18: kaart met proefput en de TAW waarden van het maaiveld (groen) en vlak (rood) t.o.v. het DHM (Bron: Geopunt)

Figuur 19: hoogteprofiel onderzoeksgebied NW-ZO

2.2.2.2 Sporen, combinaties en archeologische structuren

In totaal zijn er twee sporen geattesteerd, die geplaatst kunnen worden tussen een onbepaalde periode en de nieuwste tijd. Verder werden verschillende sporen van recente aard opgetekend (S999). Deze hebben allen een scherpe aflijning en gelijkaardige vulling, waarbij de meeste fragmenten van bouwkeramiek bevatten.

Tabel 1: Sporenlijst

Spoor	Werkput	Vlak	Type	Vorm	Homogeniteit	Kleur	Textuur	Inclusies	Bioturbatie	Gaafheid
S1	WP1	VL1	Bomkrater	Ovaal	Heterogeen	Bruin	P	Houtskool	Weinig	Duidelijk
S2	WP1	VL1	Greppel/gracht	Lineair	Homogeen	Bruin	P	Houtskool	Geen	Abrupt

Figuur 20: voorbeeld van recente sporen (S999) in WP3 (links) en WP1 (rechts)

Spoor 1:

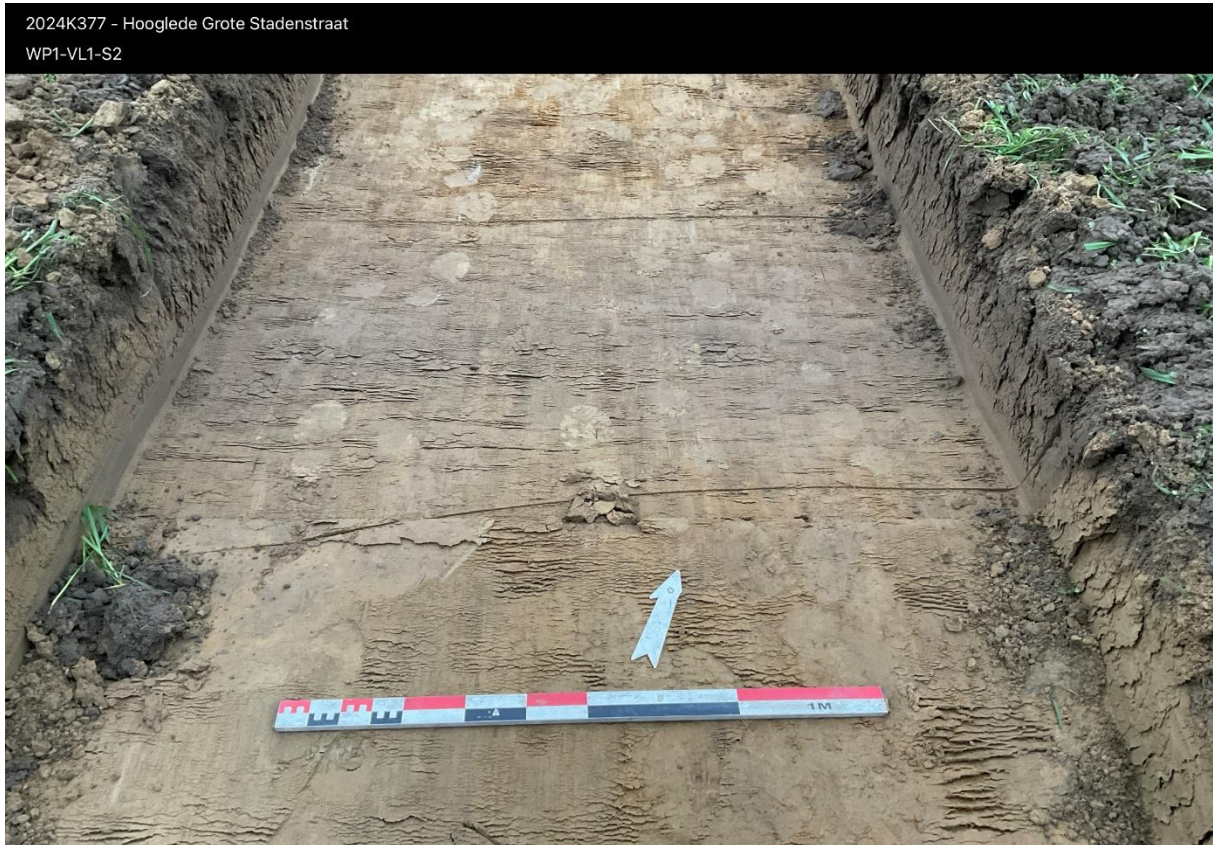
Spoor 1 heeft een heterogene bruin/beige vulling. Het spoor heeft een ovale vorm en is duidelijk afgelijnd. Het gaat mogelijk over een opgevulde bomkrater en is op basis van zijn vulling en aard te dateren in de nieuwste tijd.

Figuur 21: spoor 1

Spoor 2:

Spoor 2 heeft een grijsbruine vulling met weinig houtskoolinclusies. Het spoor is duidelijk zichtbaar in het vlak en is lineair van vorm. Het gaat om een gracht/greppel die zichtbaar is van WP1 tot WP4, met uitzondering van WP3. Waar de greppel zou moeten lopen in WP3 is recente verstoring aanwezig. De greppel is niet zichtbaar op de historische kaarten.

Figuur 22: spoor 2

2.2.2.3 *Vondstassemblage*

Er werden geen vondstnummers uitgeschreven.

2.2.3 *Staalname en conservatie*

Er werden geen stalen ingezameld tijdens het proefsleuvenonderzoek.

2.2.4 *Datering, interpretatie en discussie*

Er werden twee unieke spoornummers uitgeschreven tijdens het proefsleuvenonderzoek. Spoor 1 betreft een mogelijke bomkrater en spoor 2 een greppel/gracht. Verder werden verschillende recente sporen ingetekend onder het spoornummer 999. Deze hebben een scherpe aflijning en een gelijkaardige vulling.

2.3 Besluit

2.3.1 Beantwoorden onderzoeksvragen archeologienota

De onderzoeksvragen mbt tot de prospectie met ingreep in de bodem zijn opgesteld in het PvM in de bekrachtigde archeologienota (OE-id. 31 533) en omvatten volgende punten:

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten zich ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?

In profielen 3 en 4 werd een Ap-Bw-C-sequentie waargenomen. In profielen 2 en 5 A-C profiel geregistreerd. Profiel 1 heeft een gelijkaardige opbouw dan profiel 3, met uitzondering van de top. Hier werd het oorspronkelijke maaiveld opgehoogd.

- In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?

Op verschillende delen van het terrein is de bodemopbouw intact. Op andere delen werd de originele bodem afgetopt door de teelaarde. Lokaal zijn recente sporen aanwezig die de eventuele archeologische sporen verstoord kunnen hebben.

- Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen?

Er werden twee unieke spoornummers uitgeschreven, één aan een mogelijke bomkrater en één aan een gracht/greppel. Beiden zijn antropogeen van aard. Er werden nog verschillende recente sporen opgetekend (S999) die antropogeen zijn van aard. Verder werden twee sporen van natuurlijke aard geregistreerd.

- Wat is de bewaringstoestand van de antropogene sporen?

De antropogene sporen kennen een goede bewaring.

- Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

Eventuele ondiepe sporen kunnen verloren gegaan zijn door aftopping van de oorspronkelijke bodem door de ploeglaag in gedeeltes van het onderzoeksgebied.

- Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?

Het projectgebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek. De bodem wordt gekenmerkt door lichte zandleem dat eolisch werd afgezet in het Weichseliaan.

- Maken de oudere sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

De sporen maken geen deel uit van een structuur. De greppel/gracht (S2) loopt door doorheen de proefsleuven.

- Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de oudere sporen tot één of meerdere periodes?

Er werden geen vondsten gerecupereerd.

- Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

Er kan geen uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid.

- Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

Er zijn geen indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting.

- Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?

Er zijn geen indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte.

- Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

Niet van toepassing

- Voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

Niet van toepassing, bijgevolg vervallen volgende onderzoeksvragen

- Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.3.2 Verwachtingen na proefsleuvenonderzoek

Na het afronden van het proefsleuvenonderzoek is de archeologische verwachting laag in te schatten.

Er is een intact niveau aanwezig in de bodem waarop archeologische sporen aanwezig kunnen zijn. Hierdoor kan *strictu sensu* niet uitgesloten worden dat er grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied buiten het bereik van de proefsleuven. De trefkans op bijkomende grondsporen is echter laag.

De geplande werken zullen het archeologisch vlak verstoren. Het uitgevoerde vooronderzoek met en zonder ingreep in de bodem levert voldoende informatie om de potentiële kenniswinst van het terrein als laag in te schatten. Er wordt een vrijgave van het projectgebied geadviseerd.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Debouck, Y. 2024, *Archeologienota Grote Stadenstraat 9 Hooglede, West-Vlaanderen*, Deel 1: Verslag van Resultaten, Brugge.

Van Goidsenhoven, W. 2024, *Archeologienota Grote Stadenstraat 9 Hooglede, West-Vlaanderen*, Deel 2: Programma van Maatregelen, Brugge.

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

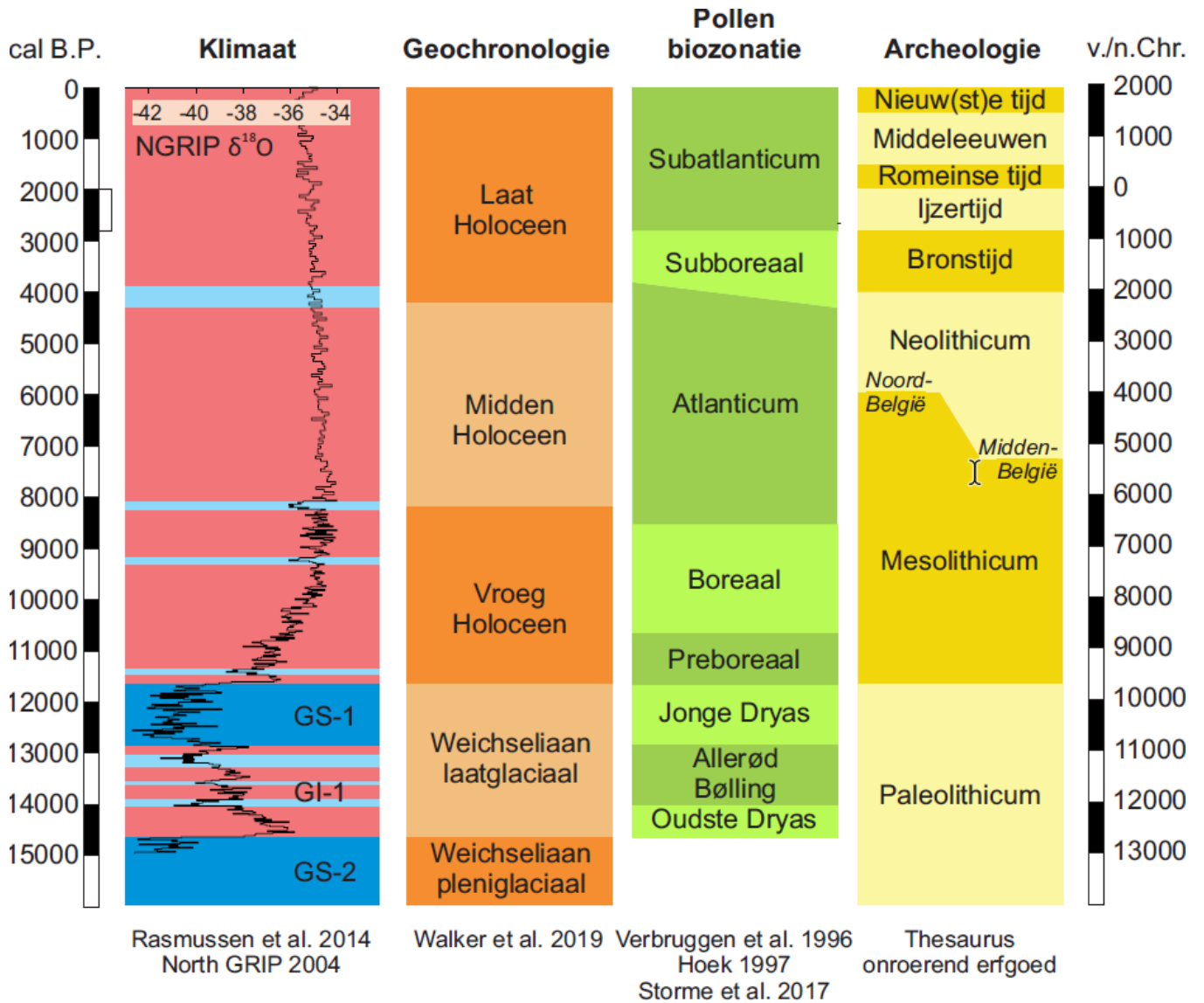
NGI Cartesius

FIGURENLIJST

Figuur 1: projectgebied weergegeven op de archeoregiokaart (Bron: Geopunt)	6
Figuur 2: Projectgebied en onderzoeksgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)	6
Figuur 3: Projectgebied en onderzoeksgebied weergegeven op meest recente orthofoto van België (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 4: Geplande werken (Bron: Opdrachtgever)	8
Figuur 5: Synthese van de geplande werken weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)	9
Figuur 6: aangelegde proefsleuven op het GRB (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 7: aangelegde proefsleuven op de meest recente orthofoto (Bron: Geopunt)	13
Figuur 8: aangelegde proefsleuven vs. de geplande proefsleuven en de verharde weg weergegeven op de meest recente orthofoto (Bron: Geopunt)	14
Figuur 9: terreinsituatie voor aanleg van de proefsleuven.....	14
Figuur 10: Aanleg van de proefsleuven	15
Figuur 11: Verharde weg ten oosten van de sleuven	15
Figuur 12: Profiel 3.	17
Figuur 13: Profiel 1.	18
Figuur 14: projectie van de profielen t.o.v. de bodemkaart (Bron: Geopunt)	19
Figuur 15: allesporenkaart.....	20
Figuur 16: allesporenkaart op het GRB (Bron: Geopunt)	21
Figuur 17: allesporenkaart op de orthofoto (Bron: Geopunt).....	21
Figuur 18: kaart met proefput en de TAW waarden van het maaiveld (groen) en vlak (rood) t.o.v. het DHM (Bron: Geopunt)	22
Figuur 19: hoogteprofiel onderzoeksgebied NW-ZO	22
Figuur 20: voorbeeld van recente sporen (S999) in WP3 (links) en WP1 (rechts).....	23
Figuur 21: spoor 1	23
Figuur 22: spoor 2	24

BIJLAGEN

CHRONOLOGISCH KADER

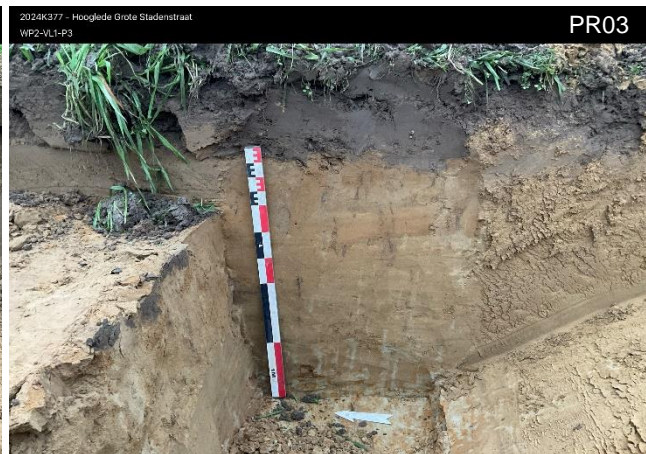

PROFIELELIJST

Profiel	Deel	BeginDiepte	EindDiepte	Benaming	Contexten	Interpretatie	Textuur	Kleur	Vochtigheid	Duidelijkheid ondergrens	Regelmatigheid ondergrens	Ondergrens bereikt	Bioturbatie
P1	1	0	36	Ap	WP1/VL1/P1	Antropogeen	P	Donkerbruin	Vochtig	Abrupt 0-2cm	Recht	JA	-
P1	1	36	54	C	WP1/VL1/P1	Antropogeen	P	Bruingrijs	Vochtig	-	-	JA	Weinig
P1	1	54	66	Ap2	WP1/VL1/P1	Antropogeen	P	Grijsbruin	Vochtig	Abrupt 0-2cm	Recht	JA	Matig
P1	1	66	82	Bw	WP1/VL1/P1	Eolisch	P	Bruingrijs	Vochtig	Duidelijk 2-5cm	Recht	JA	Weinig
P1	1	82	94	C	WP1/VL1/P1	Eolisch	P	Beige	Vochtig	-	-	NEE	-
P2	1	0	30	Ap	WP1/VL1/P2	Antropogeen	P	Donkerbruin	Vochtig	Abrupt 0-2cm	Recht	JA	Matig
P2	1	30	69	C	WP1/VL1/P2	Antropogeen	P	Bruingrijs	Vochtig	Abrupt 0-2cm	Recht	JA	Geen
P2	1	69	102	C	WP1/VL1/P2	Antropogeen	P	Beige	Vochtig	-	-	NEE	Matig
P3	1	0	44	Ap	WP2/VL1/P3	Eolisch	P	Donkerbruin	Vochtig	Abrupt 0-2cm	Golvend	JA	Matig
P3	1	44	64	Bw	WP2/VL1/P3	Eolisch	P	Bruin	Vochtig	Geleidelijk 5-15cm	Golvend	JA	Matig
P3	1	64	138	C	WP2/VL1/P3	Eolisch	P	Beige	Vochtig	-	-	NEE	Weinig
P4	1	0	41	Ap	WP3/VL1/P4	Eolisch	P	Donkerbruin	Vochtig	Abrupt 0-2cm	Golvend	JA	Matig
P4	1	41	54	Bw	WP3/VL1/P4	Eolisch	P	Donkerbruin	Vochtig	Geleidelijk 5-15cm	Golvend	JA	Matig
P4	1	54	92	C	WP3/VL1/P4	Eolisch	P	Beige	Vochtig	-	-	NEE	Weinig
P5	1	0	45	Ap	WP3/VL1/P5	Antropogeen	P	Donkerbruin	Vochtig	Abrupt 0-2cm	Recht	JA	Matig

P5	1	45	88	C	WP3/VL1/P5	Antropogeen	P	Bruingrijs	Vochtig	Duidelijk 2-5cm	Golvend	JA	Matig
P5	1	88	97	C	WP3/VL1/P5	Eolisch	P	Beige	Vochtig	-	-	NEE	Matig

PROFIELEN

FOTOLIJST

Type	Context	Volgnummer	Datum	Opmerking	Bestandsnaam
Profiel	WP1-VL1-P1	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-VL1-P1-001
Profiel	WP1-VL1-P1	2	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-VL1-P1-002
Profiel	WP1-VL1-P2	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-VL1-P2-001
Profiel	WP1-VL1-P2	2	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-VL1-P2-002
Profiel	WP2-VL1-P3	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP2-VL1-P3-001
Profiel	WP3-VL1-P4	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP3-VL1-P4-001
Profiel	WP3-VL1-P5	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP3-VL1-P5-001
Profiel	WP3-VL1-P5	2	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP3-VL1-P5-002
Sfeerfoto	Sfeerfoto	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-Sfeerfoto-001
Sfeerfoto	Sfeerfoto	2	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-Sfeerfoto-002
Sfeerfoto	Sfeerfoto	3	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-Sfeerfoto-003
Sfeerfoto	Sfeerfoto	4	10122024	Verschuiven sleuf door weg naast stal	Hooglede Grote Stadenstraat-Sfeerfoto-004
Sfeerfoto	Sfeerfoto	5	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-Sfeerfoto-005
Sfeerfoto	Sfeerfoto	6	10122024	Terrein	Hooglede Grote Stadenstraat-Sfeerfoto-006
Sfeerfoto	Sfeerfoto	7	10122024	Terrein	Hooglede Grote Stadenstraat-Sfeerfoto-007
Spoor	WP1-VL1-S1	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-VL1-S1-001
Spoor	WP1-VL1-S2	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-VL1-S2-001
Spoor	WP3-VL1-S3	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP3-VL1-S3-001
Werkput	WP1	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-001
Werkput	WP1	2	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-002
Werkput	WP1	3	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-003
Werkput	WP1	4	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP1-004
Werkput	WP2	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP2-001
Werkput	WP2	2	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP2-002

Werkput	WP3	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP3-001
				Aanleg	
Werkput	WP3	2	10122024	kijkvenster	Hooglede Grote Stadenstraat-WP3-002
Werkput	WP3	3	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP3-003
Werkput	WP3	4	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP3-004
Werkput	WP4	1	10122024		Hooglede Grote Stadenstraat-WP4-001

